

Отглеждането на дете в ромското семейство

Роди се дете. Радостта е голяма. Всички в родата са весели и щастливи.

Името на първото е задължително на свекъра, ако е момче, и на свекървата, ако е момиче.

За отглеждането на едно дете в семейството се грижат всички, и малки, и големи. Всяка вечер детето се къпе, като във водата се слага почти една шепа сол и по желание - яйце за омекотяване на водата. Детето се придържа с една ръка през кръста, а с другата се сапунисва първо главичката, а после и тялото. Разтриват се вратлето, ръцете, особено гърдичките около зърната, защото при сукане те се наливат с мляко, подуват се и започват да го болят. А при разтриване това не се допуска, после крачетата, табаните, пръстчетата, за да станат краката прави и красиви. Разтрива се добре челцето и около брадичката, за да не се схване ченето при сукане. След като се разтрие, в коритото детето се полива два-три пъти с по-топла вода за изплакване. След това се просмукват ушите на детето с уста, докато се усети горчив вкус. С това не се допуска вода да попадне в ушите на детето. Подсушава се добре с хавлия и се намазва с мас, която е направена специално за детето. Взема се сало, така се нарича мазнината, която се намира около червата на прасето, стопява се без всякакви други примеси. Разтрива се добре цялото тяло и чак тогава се покрива в пелени. Пелените се използват докъм осеммесечна възраст, като през деня се оставят свободни само ръчичките, а през нощта детето е увито като пашкул. Така детето става здраво, право и с красиво тяло. Кърменето е задължително, колкото се може по-продължително.

След третия ден от раждането се прави Пануда (трин раця). Всички близки роднини се събират, носят всичко необходимо за едно бебе - гащички, ританки, върхни грешки и т. н. Задължително се дават пари и то монети, за да е здраво като желазото. Всичко това се прави по обед, за да може тържеството да свърши преди залез слънце. /Защо?/

На трапезата има много ястия, но най-важно е да има пита, намазана с мед, която се разчупва от жена кърмачка или скоро раждала. Тя я чули на главата си, като подскача и се смее, за да бъде детето пъргаво и засмяно. Около нея има само жени, които също се смеят и подскачат и вземат по една хапка от питата, след това започва веселието.

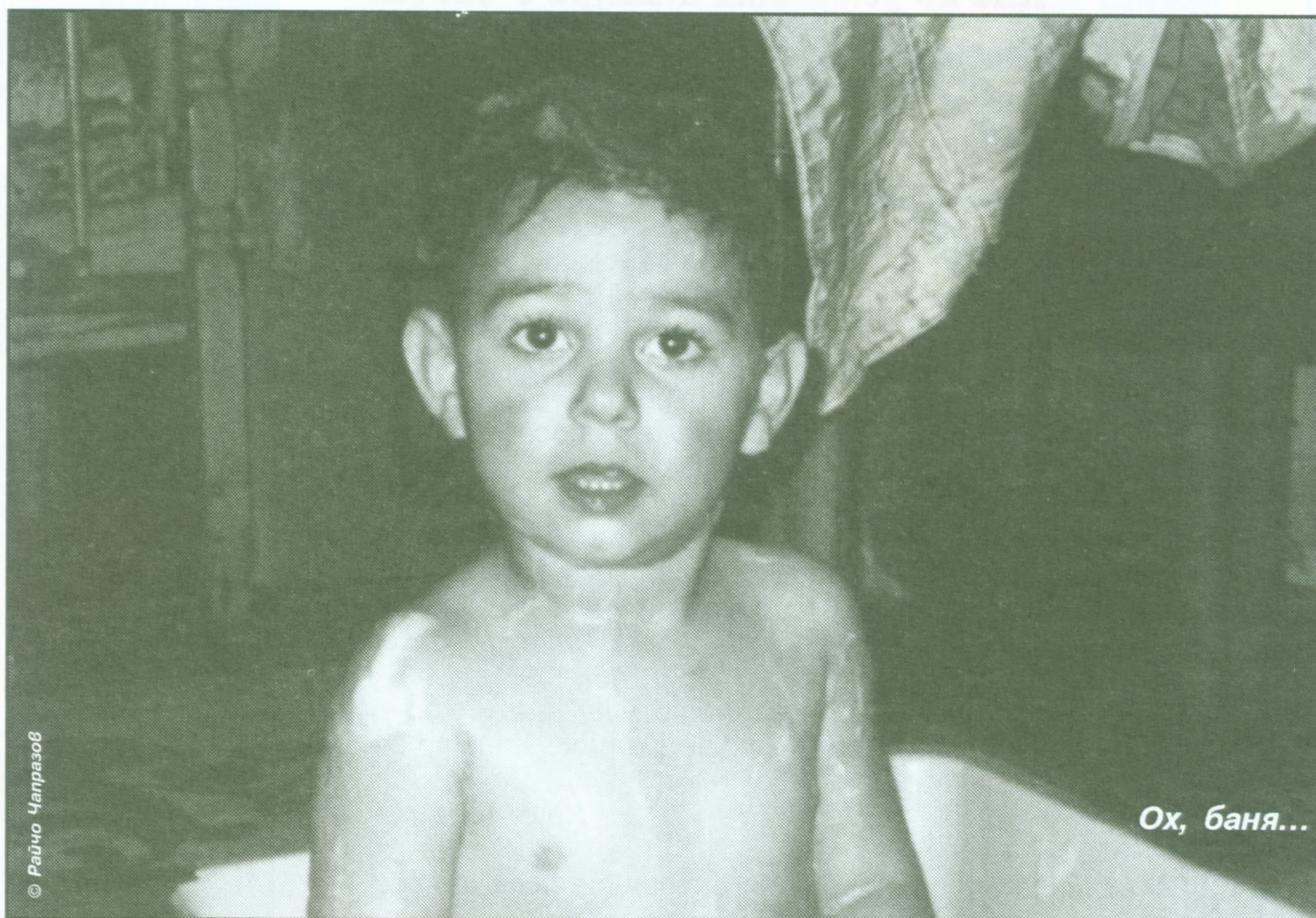
До четиридесетия ден майката не трябва да ходи в чужди къщи с детето, защото има хора с лоши очи, гледат със завист, и майката, която е още много слаба, може да се разболе от родилна треска. Да вдигне много висока температура - организмът ѝ още повече отслабва и се възстановява много трудно.

През това време при детето не трябва да влиза жена, която в момента е неразположена, и да сядат на леглото, където се намира детето, и да не го докосва, защото детето се пълни с пъпки, които са трудно лечими (мундарлък).

След четиридесетия ден детето се води на църква, където попът му чете за здраве, пръска го със светена вода, заедно с майката, и ги помазва с миро. След излизането от църквата майката и детето по стар обичай не се прибират веднага въщи, а отиват на гости в няколко роднински къщи, където ги посрещат с почерпки и сладки неща и им честитят: "Честита църква!" (Бахтали ти кхангири.) Детето и майката са вече пречистени.

След това майката и детето могат да ходят и да излизат, където си поискат.

Василка РАЙЧЕВА

Ох, баня...

Жътва

Богатите селяни наемали малоимотни и безимотни роби за работа по време на жътва. Жътвата започва рано - призори.

Жътва най-сръчната, най-пъргавата. Жътварките отрязват по 2 класа, хвърлят ги нагоре и ги наричат: "Както хвърчи този клас и аз да хвърча през цялата жътва." Свързват първия сноб от натежало, едро кехлибарено зърно. Поднасят ги пред стопанина. Подават менче с вода, той полива снопа - символ да се лее житото, както се лее водата. Най-личната мома постава бяла кенарена кърпа върху снопа, подканва стопанина да развърже кесията си, да сложи някоя банкнота и монета, да звънят в менчето. Стопанката поднася пита с мед.

Жътварките надяват в лявата ръка паламарка, а в дясната държат сърп. Нарезват се, всяка започва да жъне своята поста (определено място). Нивата се жълтее, житните класове се люлеят като вълни в море, ляпна мараня. Слънчевите лъчи прежарват лицето и ръцете на жътварките, белеят се техните кърпи. Чува се звукът на сърповете и шумоленето на ръкоуките. Подхваща се жътварска песен - "Близо, близо края и накрая да изляза, че на края има орехова сянка".

Едни от жътварките правят ръкоуки, другите въжета от житни класове, за да връзват сноповете. Привечер събират сноповете и се правят кръстци. Уморени се връщат по домовете си с животинска тяга.

Отеква песента на момите. Тишина, прорязваща се от писъка на закъсняла птица. Сврачава се полето, смълчава се, заспива нощния си сън, за да се събуди с изгрева на слънцето, да посрещне новия ден и жътварките. При привършване на жътвата се изпълнява четворно брада от най-едрите житни класове, окичва се с полски цветя. Всички жетвари поливат брадата за плодородие. Брадата от житните класове се занася в дома на стопанина, под нея се поставят хляб, сирене и пари. Стопанката гощава жътварите със заклано младо петле, погача и баница.

Дочка ГЕЦОВА

"Мира Бала Кале Хин" /Моите коси са черни/

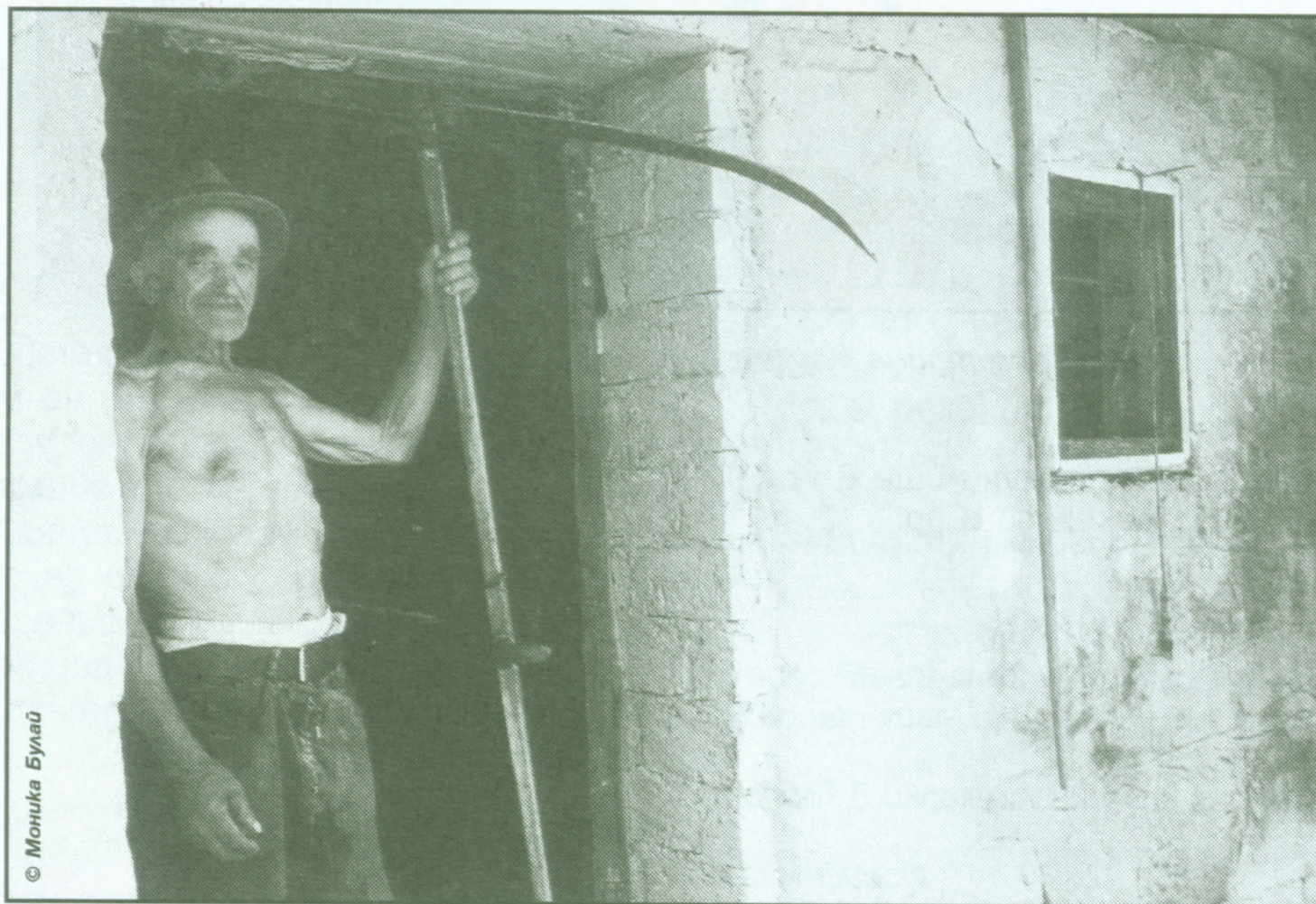
Анимационен сериал по чешката телевизия

Прочути приказки от ромския фолклор са в основата на куклен анимационен сериал от 6 серии, чието излъчване започна неотдавна по чешката телевизия. В него са събрани митове и легенди на ромите от цял свят като "Огледалото на краля", "Легенда за Черната Сара", "Кучето на Балтазар", "Балада за вълшебната цигулка" и много други.

Сценаристка и режисьорка на филмите е Катержина Лилгист, която се прочу в Чехия с няколко направени от нея "пълет" филми. Художник на продукцията е финландката Мина Соука, оператор - Милослав Спала, а аниматор и на шестте серии - Алфонс Менсдорф-Поули.

"Мира Бала Кале Хин" е копродукция между Чехия, Финландия и Европейския съюз. Сериалът е озвучен на три езика - чешки, финландски и английски.

ROMEA

ма за плодородие. Брадата от житните класове се занася в дома на стопанина, под нея се поставят хляб, сирене и пари. Стопанката гощава жътварите със заклано младо петле, погача и баница.

Дром громендар®
Издателска къща "Куна"
Главен редактор:
Васил Чапразов

Адрес на редакцията: София 1142, ул. "Любен Каравелов" 31, ап. 6

Тел./факс: (+359 2) 986 50 27

E-mail: drom@applet-bg.com • Web page: http://www.applet-bg.com/drom/index.html

Публикуваните материали изразяват мнението на авторите

Изплащане на хонорари - в редакцията на вестника, всяка последна седмица от месеца; Вторник и четвъртък от 12 до 15 часа.

При използване в ефир и препечатване на текстове и снимки позоваването на вестник "Дром громендар" е задължително.